

Estrategia de renaturalización del Río Besós en Santa Coloma de Gramenet

REFUGIO DE BIODIVERSIDAD

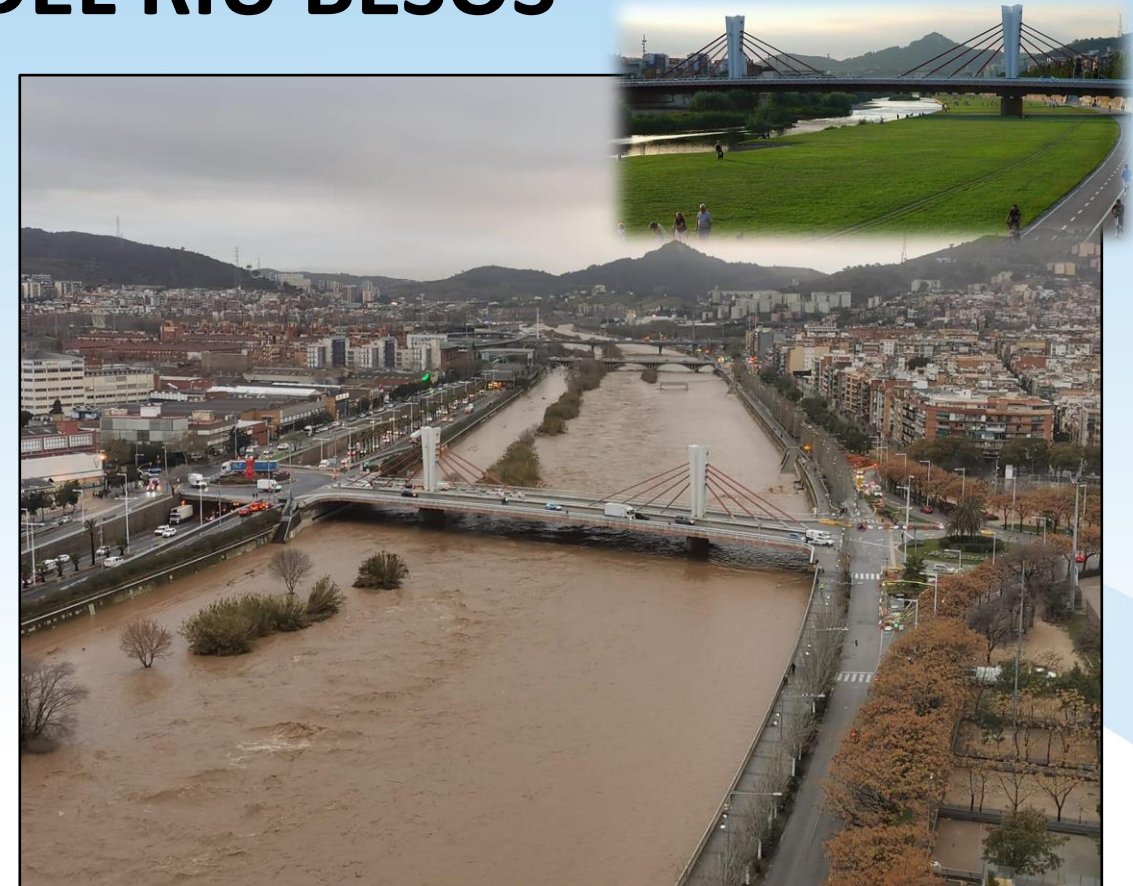
Fase II

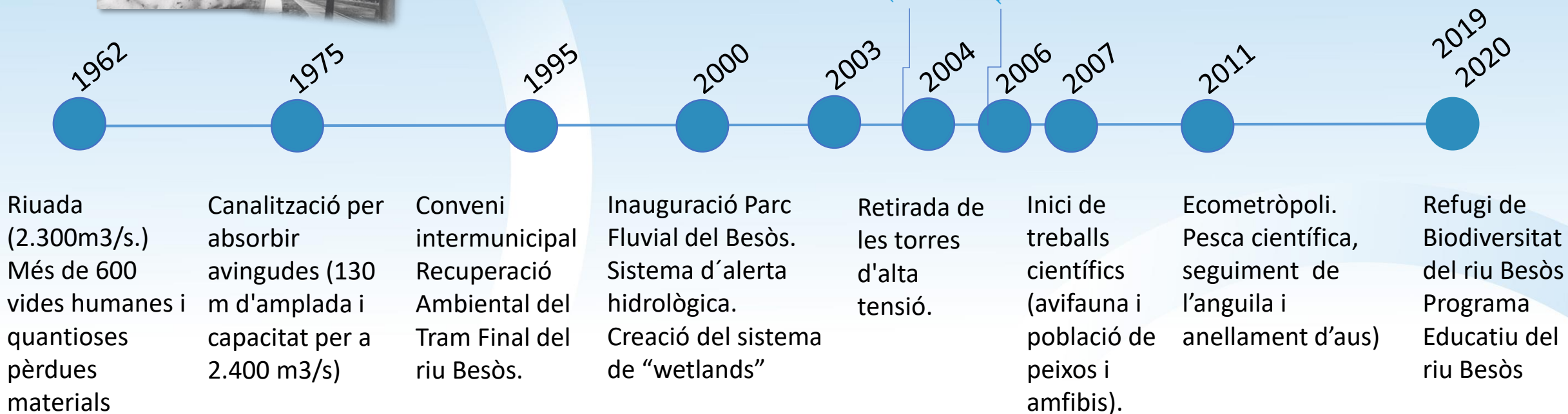
CARACTERIZACIÓ DEL RIU BESÓS

- Riu mediterrani profundament alterat per l'acció de l'home
- Conca hidrogràfica de 1.039 km²
- Població suportada de 2.000.000 habitants
- Conca deficitària en aigua (recull aigües de transvasament d'altres conques com la del Ter)
- Cabal mitjà 3,9 m³/segon
- Cabal en riuades 1400 m³/segon (es repeteixen de manera periòdica)
- Presència d'indústries a la conca

APUNTS D'HISTÒRIA

CARACTERIZACIÓ DE L'ENTORN FLUVIAL

EL BESÒS AL SEU PAS PER SANTA COLOMA DE GRAMENET

EL MARC ESTRUCTURAL

- Llera artificial. Barreres longitudinals i transversals
- Corredor d'infraestructures humanes
- Aigua de baixa qualitat. No depuració terciària
- Homogeneïtat estructural
- Poca estructura edàfica
- Pobre desenvolupament del substrat arbrat. Domini de prats
- Manca d'estructures blaves
- Ús intensiu amb problemàtiques associades. Indústries a la conca.
- Presència d'estructures grises (alleujadors)

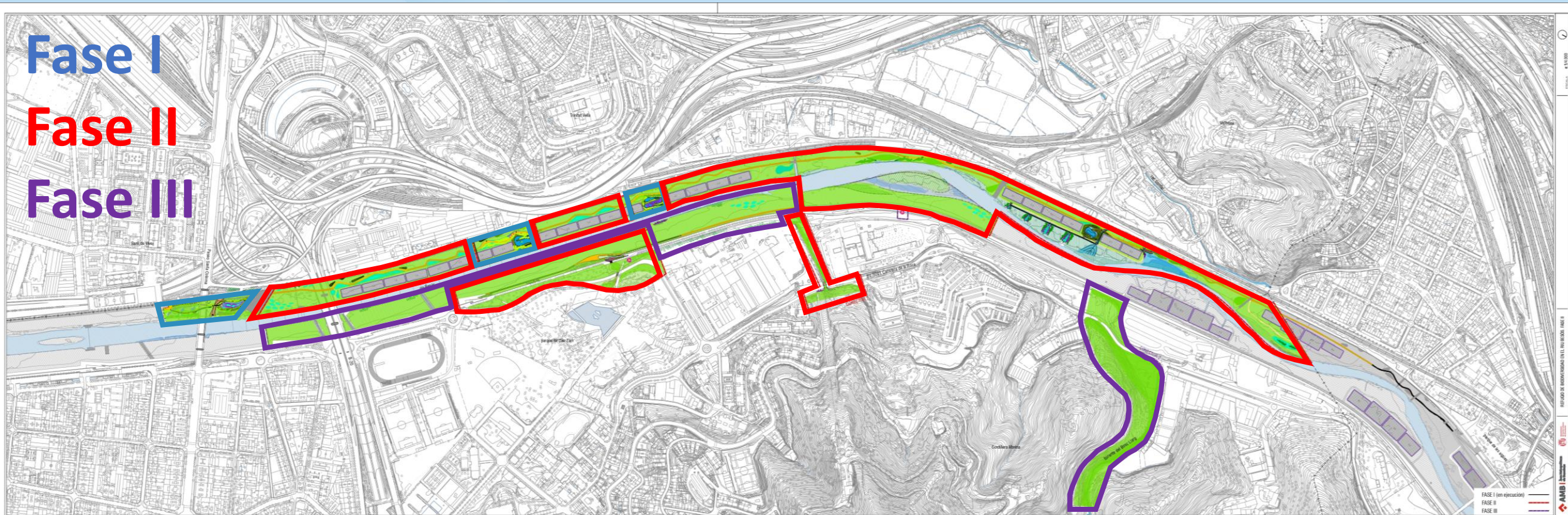
EL MARC AMBIENTAL

- No hi ha connectivitat ecològica longitudinal ni transversal
- Poblacions i formacions poc estructurades
- Bona zona d'alimentació però baixa nidificació o cria
- Poca presència d'amfibis, rèptils, mamífers... Domini de formacions vegetals ruderals
- Poca presència de vegetació lligada a l'aigua
- Presència d'espècies invasores de flora i de fauna
- Usos no permesos i alta pressió antròpica
- Contaminació en cas de riuada (i accidental) Vulnerabilitat

LA RENATURALIZACIÓ DEL RIU BESÓS

Fase I
Fase II
Fase III

LA RENATURALIZACIÓ (*Rewilding*) DEL RIU BESÒS

OBJETIUS

- Connexió longitudinal i transversal
- Millora de la qualitat de l'aigua mitjançant depuracions naturals. Infiltració i permeabilitat
- Increment de nínxols i estructures blaves i verdes
- Diversificació estructural. Meandrificació i modificacions de l'orografia
- Millorar l'estructura de les poblacions i de les formacions vegetals. Incorporació d'estructures o nínxols per a la nidificació i cria.
- Disminució dels usos indeguts i de la freqüentació
- Millora de la resiliència
- Millora dels sobreeixidors
- Educació ambiental i comunicació

REPTES

- Murs perimetrals, serveis transversals i longitudinals, vies de comunicació...
- Creació d'infraestructures resistents a riuades i no incentivadores d'un ús inadequat. Existència de serveis afectats
- Canvis orogràfics sense disminuir la capacitat hidràulica davant de crescudes. Camins de servei
- Incrementar l'estructura de les formacions vegetals sense incrementar el risc d'inundació. Presència d'espècies invasores
- Gestió dels usos no permesos (però adquirits històricament). No hi ha vigilància, figura de protecció o règim sancionador
- Pocs mecanismes per disminuir-ne els impactes
- Complexitat per actuar sobre infraestructures grises
- Llarg termini de les accions formatives i de sensibilització
- Costos econòmics i capacitat municipal

LA RENATURALIZACIÓN DEL RÍO BESÓS

SOLUCIONES EXECUTADES (FASE I) O PROPOSADES (FASE II i III)

- Instal·lació de mantes per a anguiles. 3 connexions transversals que inclouen passos sota vies de comunicació. Connexions canal·llera.
- Disseny de variants d'infraestructures blaves (Fase I). Inclou remat amb biorotlló per millorar la permeabilitat. Disseny de zones d'inundació (infiltració, nou llit ecològic i pas dissuasiu). Es preveuen solucions semblants a Fase II i III. SBN.
- Aprofitament de l'aigua de l'EDAR de Montcada, d'aigües freàtiques de buidatge i del Rec Comtal per passar per estructures blaves abans d'abocament a riu.
- Tancament perimetral de l'espai i la gestió d'usos amb suport de vigilància (ADF i Policia Local). Meandrificació de camins i canvis als fermes.
- Incorporació d'accions per facilitar la nidificació i la cria (illa de biodiversitat, depressions i elevacions, tancaments, caixes niu...). Reforestació.
- Observatori de la biodiversitat.
- Millora dels desguassos dels sobreeixidors per facilitar la neteja i l'estanquitat.
- Extens programa educatiu i de comunicació. Creació de la llacuna didàctica, de l'Ecoaula Visual i la guia didàctica i del documental “El blauet del Besós”, entre d'altres. Creació d'instal·lacions per a l'albirament i el mirador. Creació de pàgina web i programes de ciència ciutadana. Oferta al PAECC i activitats familiars.
- Treball en xarxa amb entitats municipals i supramunicipals, universitats, associacions professionals... Cerca de fonts de finançament.

REFUGIO DE BIODIVERSIDAD

Fase II

REFUGIO DE BIODIVERSIDAD

Fase II

REFUGIO DE BIODIVERSIDAD

Fase II

FASE II - ILLA DE BIODIVERSITAT

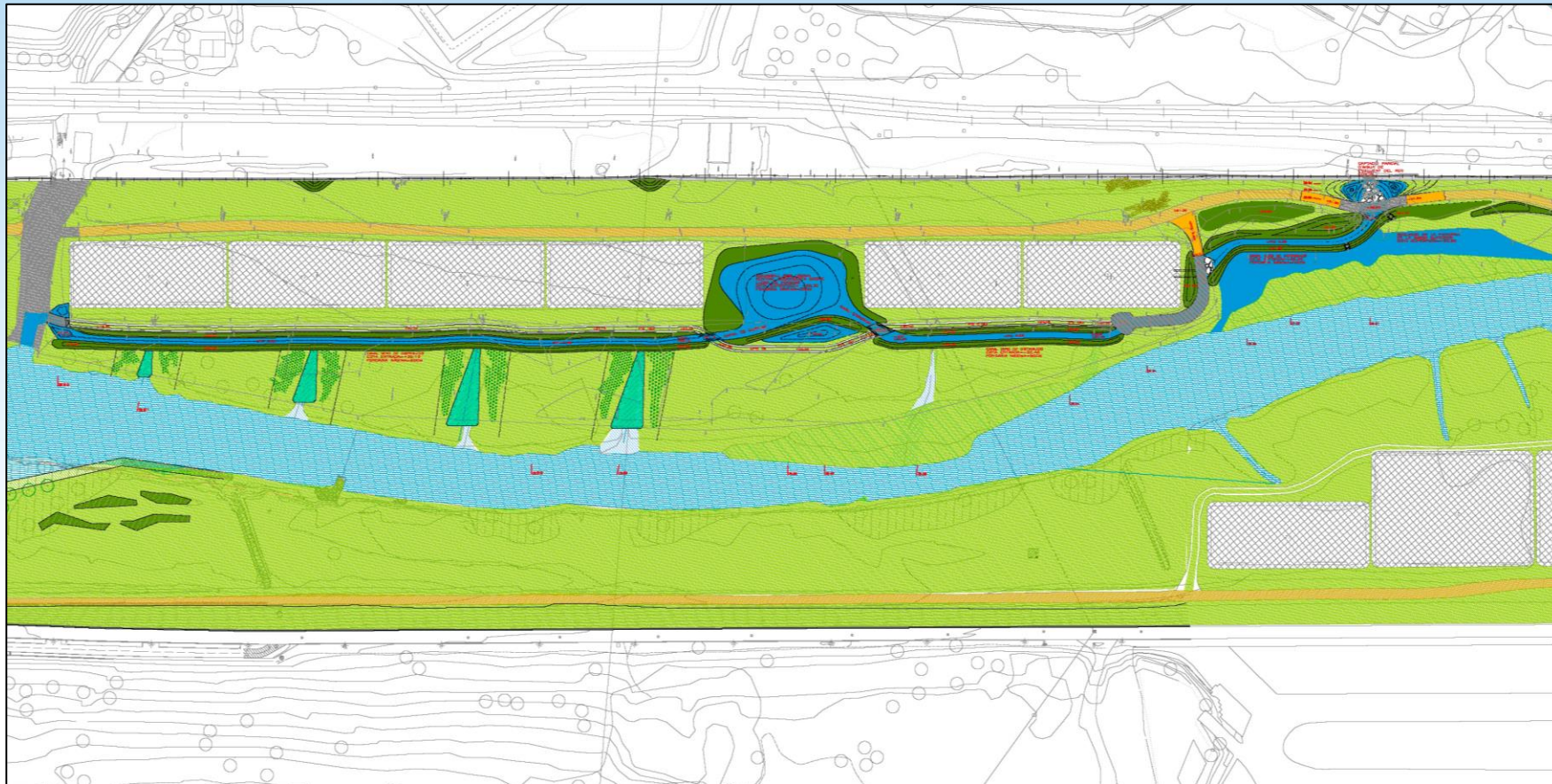

FASE II - NOUS ESPAIS LLACUNARS

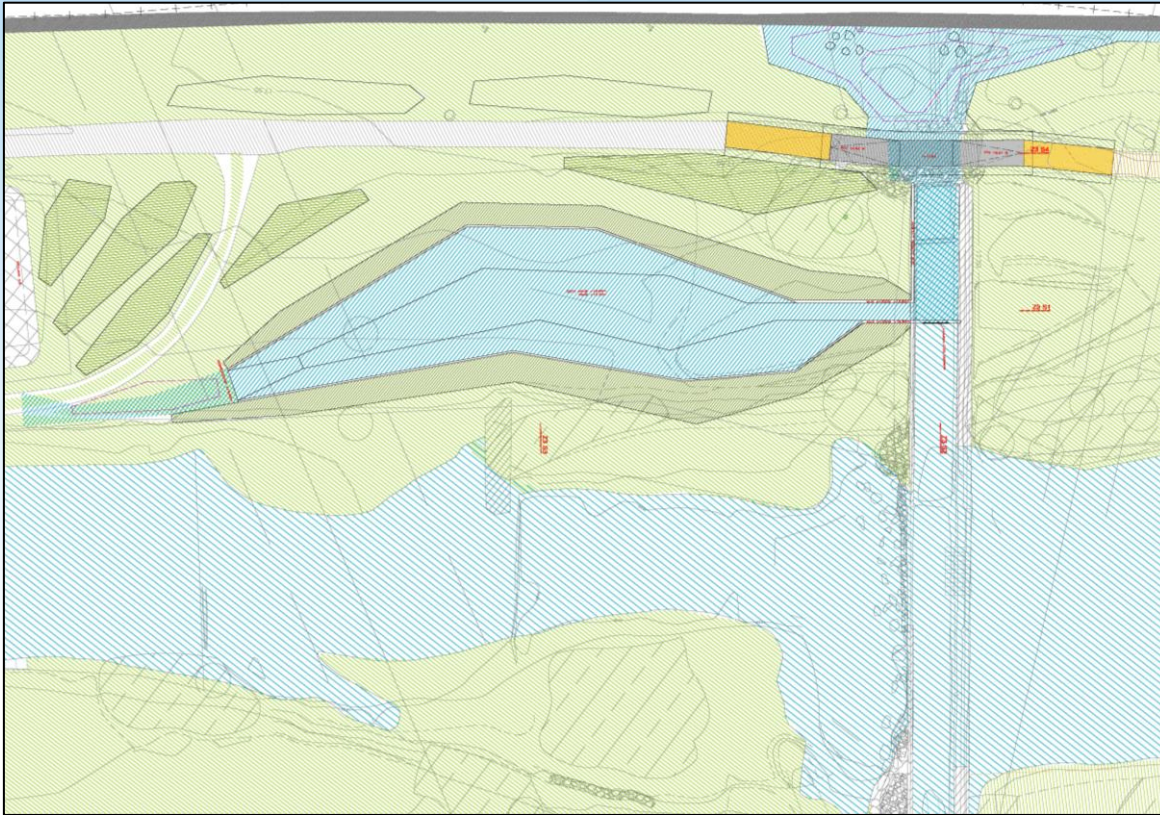

FASE II - NOUS ESPAIS LLACUNARS

FASE II - NOUS ESPAIS LLACUNARS

PRESSUPOSTOS

Fase	Temporalitat	Pressupost total	Agents Implicats
Fase I	2020 - 2022	1.000.000 €	• 50 % Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet • 50 % AMB
Fase II	2023 - 2025	3.800.000 €	• 95 % Fundació Biodiversidad del MITECO, PRTR <i>Finançat per la Unió Europea-Next GenerationEU</i> • 5 % + IVA Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet
Fase III	2026-2027	1.000.000 €	• 70 % Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet • 30 % AMB

ACCIONS DE COMUNICACIÓ I SENSIBILITZACIÓ DE LA FASE 1 REALITZADES 2023

FASE I. COMUNICACIÓ I SENSIBILITZACIÓ

Elaboració de material educatiu

- Vídeo del “El Blauet del Besòs” en format físic i digital
- Règim de visites a la Bassa Educativa per famílies i escoles
- Punt de llibre, xapa del “blauet”, bossa reutilitzable y guia didàctica del EcoAula Visual

FASE I. COMUNICACIÓN Y SENSIBILIZACIÓN

Vídeo “El Blauet del Besòs” en format físic i digital

Català, castellà i anglès. Amb i sense subtítols

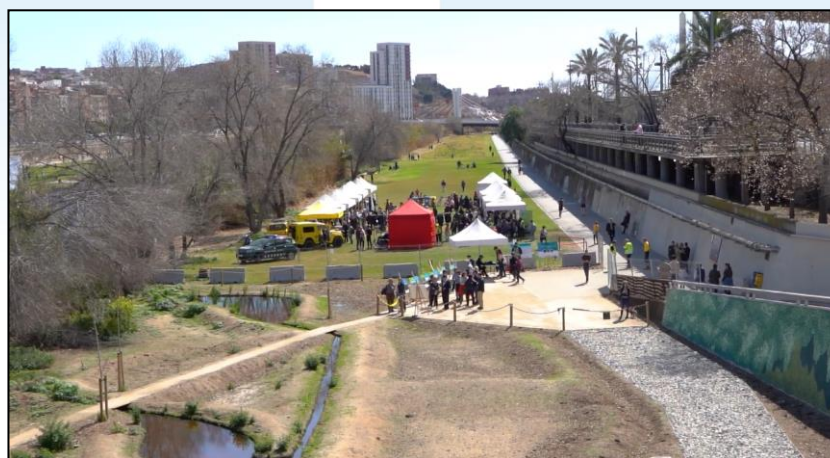

<https://www.gramenet.cat/index.php?id=27373>

FASE I. COMUNICACIÓ Y SENSIBILITZACIÓ

ECOAULA VISUAL

El projecte del Refugi de Biodiversitat està impulsat per l'Alcaldia de Santa Coloma de Gramenet i compta amb el suport de la Fundación Biodiversidad del Ministerio para la Transición Ecológica y el Reto Demográfico (MITECO) en el marc del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (PRTP), finançat per la Unió Europea-Next GenerationEU

GRÀCIES PER LA SEVA ATENCIÓ

Tomàs Carrión

Director de Serveis Territorials
Director del Projecte del Refugi de Biodiversitat